

Endring er feil fokus for tilbakemelding

IKKE EGNET Tilbakemeldingsverktøy er ikke egnet til å si noe om pasientens endring, mener Tomas Formo Langkaas. Foto: Simon Grahl

Tilbakemelding om endring kan føre til feiljustering av behandling og feilvurdering av hva som er negativ utvikling. Da holder det ikke å si at informasjon om endring er relevant uansett.

TEKST

Tomas Formo Langkaas

PUBLISERT 2. november 2020

Rognstad og kolleger (2020) ønsker å korrigere budskapet i essayet «Virker det nå?» (Langkaas, 2020). De mener det er feil å tro at tilbakemeldingssystemer er ment å gi tilbakemelding om hvordan behandling virker. Synspunktet deres gjenspeiler tilbakemeldingslitteraturen generelt. Fokuset der er å følge med på endring; virkning omtales ikke.

LES OGSÅ

Virker det nå?

Tilbakemeldingsverktøy er basert på et sviktende premiss om at det er mulig å følge med på om behandlingen faktisk virker.

Rognstad og kolleger viser til standard argumentasjon i denne litteraturen: (1) God behandling dreier seg om å oppnå positiv endring, (2) behandlere er dårlige til å forutsi negativ endring, mens (3) tilbakemeldingssystemer antas å forutsi negativ endring og dermed gi behandlere bedre resultater.

Denne argumentasjonen støttes ikke av oppsummeringen i Cochrane (Kendrick et al., 2016). Likevel mener Rognstad og kolleger at forskningen må tolkes positivt – det finnes lovende enkeltstudier og retrospektive analyser. Samlet sett synes innlegget deres å argumentere for at det er et konstruert og irrelevant problem at tilbakemeldingssystemer ikke informerer om virkning.

I tilbakemeldingslitteraturen beskrives formålet med tilbakemelding som å «følge med på fremgang i behandling og å gi behandlere løpende tilbakemelding om dette underveis» (Lutz, de Jong & Rubel, 2015, s. 625, min oversettelse). Det fremheves at den praktiske nytten er å justere behandling underveis og å fange opp negativ behandlingsutvikling – slik Rognstad og kolleger påpeker.

Jeg hevder at argumentene om praktisk nytte i tillegg forutsetter en implisitt antakelse om at tilbakemeldingssystemer gir informasjon om hvordan behandling virker – informasjon om endring er ikke tilstrekkelig. I essayet viser jeg hvordan tilbakemelding om endring fører til feiljustering av behandling og feilvurdering av hva som er negativ utvikling. Da holder det ikke å si at informasjon om endring uansett er relevant, eller at tilbakemelding ikke er ment å gi informasjon om virkning.

Videre hevder jeg at det er feil premiss å anse god behandling som synonymt med positiv endring. Negativ endring eller null endring kan også være resultat av god behandling. Positiv endring kan også være resultat av feilbehandling. Om vi ikke vet når positiv endring er et godt eller et dårlig tegn, faller hele den vanlige argumentasjonsrekken for tilbakemelding bort. I stedet for å fokusere på positiv endring bør vi fokusere på om behandling gjør en positiv forskjell. Det er ikke det samme.

Essayet hadde aldri som formål å avfeie tilbakemeldingssystemer. Jeg er positiv til tilbakemeldingssystemer gitt at vi som fagfelt forsøker å rette opp i åpenbare svakheter. Jeg er derimot negativ til å late som om eksisterende tilbakemeldingssystemer kan gi informasjon om hvor godt behandlingen virker. På det siste punktet ser det heldigvis ut til at Rognstad og kolleger er enige.

LES OGSÅ

Psykologen trenger hjelp

Tror man at hensikten med tilbakemeldingssystemer er å avdekke kausalitet, er det forståelig at man avfeier det.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 57, nummer 11, 2020, side 844-845

TEKST

Tomas Formo Langkaas, Poliklinikken sentrum, Drammen DPS, Vestre Viken HF

KONTAKT: tomas.langkaas@gmail.com

+ **Vis referanser**

Kendrick, T., El-Gohary, M., Stuart, B., Gilbody, S., Churchill, R., Aiken, L., ... Moore, M. (2016). Routine use of patient reported outcome measures (PROMs) for improving treatment of common mental health disorders in adults. *Journal of Clinical Pharmacy and Therapeutics*, (7), 1-103.

<https://doi.org/10.1002/14651858.CD011119.pub2>

Langkaas, T.F. (2020). Virker det nå? *Journal of Clinical Pharmacy and Therapeutics*, (9), 666-672.

Lutz, W., de Jong, K., & Rubel, J. (2015). Patient-focused and feedback research in psychotherapy: Where are we and where do we want to go? *Journal of Clinical Pharmacy and Therapeutics*, (6), 625-632.

<https://doi.org/10.1080/10503307.2015.1079661>

Rognstad, K., Rolfsjord, C.S., Meltzer, A., Neumer, S., & Kjøbli, J. (2020). Psykologen trenger hjelp. *Journal of Clinical Pharmacy and Therapeutics*, (10), 776-777.